

As you can see, this approach considers the relative ethnic identity or as noted Tiskovun "drift" calls. Critics of this theory is provided by a number of weaknesses, "the nature and sources of ethnic conflict, not only all kinds of conflicts, at the core of social groups (religious, national, regional, clan) sources", it is possible to find an interpretation. In other words, based on a constructive paradigm based on material conflicts of interest (class conflict), not to mention standing on the basis of their individual characteristics.

Which is characterized by the presence of those approaches have recently attracted attention for integrative theory. A. S. Tatumca the biological explanations of ethnic, nationalist, social class, psychological need to explicitly. As you can see, the personality factor turns out to be complex and multifaceted phenomenon. Therefore, analysis of the conflicts involving the interpretation of the nature of the etnikliyin way to explain complex ideas more accurate.

Therefore, the objective and reasonable theory is considered integrative. In our opinion, this is an issue that needs to be added, constructivist and instrumentalist views about the origin of the ethnic conflict is relatively close to the position are: first, it is believed that ethnic conflict does not itself; Second, it is likely that the implementation of objectives set for the creation and use of mass mobilization by elites (sometimes too often) can be.

5. Conclusion

All this shows that the conflict can not deny the role of cultural and religious differences. However, the process of globalization has reached such a level of economic and social factors, the main catalyst of the relationship between people and states in the international community, religion, language and culture, but it is the economic interests. On the other hand, in response to the weakening of the nation-state under the pressure of globalization in industrialized countries around the world, including the "local nationalism" and "ethnic revival" is taking place.

References

1. Anthony Smith. Nationalism and Modernism: A Critical Review of modern theories of nations and nationalism. –London: Routledge, 1998.
2. Antsupov A.Y., Shipilov A.I. Conflict Management. –Moscow: Unity–Dana press, 2004.
3. Aklaev A.R. Ethnopolitical conflict management. Analysis and management. –Moscow: Delo press, 2005.
4. Altermatt U. Ethnonationalism in Europe. –Moscow: Russian Humanitarian University Press, 2000.
5. Babaoglu H. World politics and international relations. –Baku: Chirag Press, 2010.
6. Buyanova N.V. Specificity and causes of ethno-political conflict // Studies of the Kazan State University. –2001. –P.20–39.
7. Bromley Y. Essays on the theory of ethnos. –Moscow: Science Press, 1983.
8. Belkov P.L. A method of constructing a theory of ethnic // Ethnicity and ethnic processes. –Moscow: Science Press, 1993.
9. Donald Horowitz L. Ethnic Groups in Conflict. –Berkeley, CA: University of California Press, 1985.
10. Drobizheva L.M. Social problems of interethnic relations in post-Soviet Russia. –Moscow: Praxis Press, 2003.
11. Gumilev L.N. Ethnogenesis and the Biosphere. –Peter: Delo Press, 1999.
12. Kupryashin G.L., Lebedev T.P. Introduction to political science. –Moscow: Aspect Press, 1996.
13. Klimin D. Ethno-political conflicts: theoretical and methodological approaches // Studies of the Kazan State University. –2007. –P.5–19.
14. Kochesokov P.X. Ethnic conflicts. –Nalchik: Unity Press, 2007.

15. Lantsova S. Political Conflict. –St. Petersburg: Peter Press, 2008.
16. Mamdani M. When Victims Become Killers: Colonialism, Nativism, and the Genocide in Rwanda. –www.en.wikipedia.org
17. Malyshev D. Conflicts in the south of the CIS and the Middle East (comparative analysis) // World Economy and International Relations. –1995. –P.36–37.
18. Malakhov V.S. Nationalism as a political ideology. –Moscow: KDU Press, 2005.
19. Pain E.A. Between empire and nation: the modernist project and its traditionalist alternative to the national policy of Russia. –Moscow: New Publishing House, 2004.
20. Ribakov S.E. Ethnicity and ethnos // Ethnographic Review. –2003. –Vol.3. –P.3–24.
21. Tatunts S.A. Ethnosociology: problems and prospects of teaching // Herald of Moscow University. –Moscow: New Publishing House, 2000. –P.67–77.
22. Turaev V.A. Ethnopolitology. –Moscow: Logos Press, 2004.
23. Tishkov V.A. On the nature of ethnic conflict // Journal of Free Thought. –1993. –Vol.4. –P.8–16.
24. Tishkov V.A. Requiem for Ethnos. Research into the socio-cultural anthropology. –Moscow: Science Press, 2003.
25. Tishkov V.A. Identity and cultural boundaries. –Moscow: Science Press, 1997.
26. Toft Monica Duffy. The Geography of Ethnic Violence: Identity, Interests, and the Indivisibility of Territory. –Princeton, NJ: Princeton University Press. Theories of ethnic conflict. –// www.en.wikipedia.org

Мамедов А. С., докторант, Інститут конфліктології та прав людини НАНА (Азербайджан, Баку), zamrahov@gmail.com

Порівняльний аналіз теорії етнічного конфлікту

Різні науковий метод наближається на природі та класифікації етнічних конфліктів досліджується в статті. Характер етнічного конфлікту пояснюється на основі порівняльного аналізу, а також дається їх критика. Таким чином, різні теорії, які, характеризують етнічні конфлікти як протистояння ідентичностей були проаналізовані, а також бути різні погляди, традиції, історія, психологія пояснив основну причину етнічних конфліктів.

Ключові слова: етнічний конфлікт, етнічні групи, особистості, теорія, примордіалістська рахунки, музикант рахунки, конструктивістські рахунки.

Мамедов А. С., докторант, Інститут конфліктології та прав людини НАНА (Азербайджан, Баку), zamrahov@gmail.com

Сравнительный анализ теории этнического конфликта

Различные научный метод приближается на природе и классификации этнических конфликтов исследуется в статье. Характер этнического конфликта объясняется на основе сравнительного анализа, а также дается их критика. Таким образом, различные теории, которые, характеризующие этнические конфликты как противостояние идентичностей были проанализированы, а также быть разные взгляды, традиции, история, психология объяснил основную причину этнических конфликтов.

Ключевые слова: этнический конфликт, этнические группы, личности, теория, примордиалистскими счета, музыкант счета, конструктивистские счета.

* * *

УДК 32.019.51:001.9

Стрелков В. В.

студент кафедри політології та державного управління, Східноєвропейський національний університет ім. Лесі Українки (Україна, Луцьк), se7en_13@mail.ru

ПРОТИДІЯ ПОЛІТИЧНОМУ МАНІПУЛЮВАННЮ ТА ЙОГО СУТНІСТЬ

Визначено характерні риси і суб'єкти політичного маніпулювання, а також розглянуто його процес. Досліджено дієві механізми захисту від політичного маніпулювання.

Ключові слова: маніпулювання, політичне маніпулювання, суб'єкти політичного маніпулювання, ознаки маніпулювання, захист від політичного маніпулювання.

Маніпулювання існувало завжди, воно не є витвором сучасності. Однак перехід до інформаційного

суспільства надав психологічним маніпуляціям характеру всезагальності в комунікативних процесах суспільства. Цей перехід сприяв тому що психологічне маніпулювання стало невід'ємною частиною політичної, економічної, духовної та інших сфер життя суспільства, воно перетворилося в технологію соціальної взаємодії. Демократизація суспільства є невід'ємною складовою цього процесу. З проголошенням незалежності в Україні розпочався процес стрімкої демократизації політичного життя. Суб'єкти політики почали активно засвоювати та використовувати технології прихованого управління масовою свідомістю та поведінкою громадян. Поява та розвиток комп'ютерних технологій, мережі інтернет, а також збільшення кількості комунікаційно-інформаційних засобів призводить до швидкого руху інформаційних потоків, перенавантаження людини інформацією, створення інформаційної напруги в суспільстві. Обмін та засвоєння інформації відбувається настільки швидко, що не залишається часу на обміркування інформації та усвідомлене прийняття рішень. Разом з тим після розвалу радянської системи незалежна Україна досі чітко не визначилася з вектором розвитку, зовнішньо та внутрішньополітичними орієнтаціями, національною ідеєю та цілями суспільного розвитку держави. Люди, звиклі до слабого та дозованого поінформовування опинилися у вирі викриттів, зізнань, сенсацій, вони роками пригнічували своє власне "Я" – тому їм легко нав'язати будь-яку думку та бачення маніпулювати їх політичним вибором. Це все створює ідеальні умови для існування та активного використання політичних маніпуляцій. Саме тому в наші дні дуже важливо вміти не тільки розпізнавати маніпулювання але й вміти ефективно захищатися від нього.

Дослідженням феномену маніпулювання займалися такі вчені як Г. Франке, Є. Гофман. Серед науковців які займалися проблемами політичного маніпулювання можна виділити С. Кара-Мурза, Е. Шостром, Г. Шиллер. Розробкою теорій управління та маніпулювання масами займалися Г.Лебон, З. Фрейд. Серед вчених пострадянських країн значних досягнень в розробці даних питань досягли В. Герасимов, О. Бойко, Г. Грачов, І. Мельник.

Метою статті є визначення сутності політичного маніпулювання та розробка ефективних методів захисту від нього.

Розглядаючи різні підходи до визначення поняття маніпулювання можна виокремити характерні риси цього явища:

– це психологічний та духовний вплив, на відміну від примусу, фізичного насилля або загрози насилля. Г. Франке визначає маніпуляцію як фізіологічний вплив який здійснюється таємно і на шкоду тим, на кого воно спрямовано [1, с.24];

– це прихований вплив, який має залишитись непоміченим для об'єкта на який спрямоване маніпулювання. Як стверджує Г. Шиллер, "для досягнення успіху маніпулювання повинно залишитись непоміченим. Успіх маніпулювання гарантований тоді, коли об'єкт маніпулювання впевнений в тому, що все те що відбувається природне і неминуче. Для

маніпулювання необхідна фіктивна реальність, в якій присутність маніпулятора не буде помічено" [4, с.187];

– маніпулювання присутнє тільки там, де є свобода вибору або хоча б формальна можливість альтернативних дій. В цьому випадку, за словами Н. Лимнатиса, маніпульований не усвідомлює маніпулятивного впливу. Навпаки, ілюзія свободи підсилює вплив маніпулятора [3, с.14].

Виходячи з таких характерних ознак маніпулювання, можна виділити політичне маніпулювання як дії спрямовані на приховане керування політичним вибором громадян. Його особливість в тому, що його здійснюють для досягнення політичних цілей, воно має політичні наслідки для всього суспільства або окремих його частин. Тобто основною особливістю політичного маніпулювання є те, що об'єктом тут виступають великі групи людей, тобто маси, а суб'єктом – держава, політичні партії, групи тиску та ін., що володіють владою або прагнуть до неї.

Вплив політичного маніпулятора може бути спрямований на такі групи психічних утворень людини:

– *збудники активності людини*: потреби, інтереси, схильності;

– *регулятори активності людини*: групові норми, самооцінка, світогляд, переконання, вірування;

– *когнітивні "інформаційні" структури*: знання про оточуючий світ, людей та інші відомості, які виступають інформаційним забезпеченням активності людини;

– *операційний склад діяльності*: спосіб мислення, стиль поведінки і спілкування, звички, вміння, навички;

– *психологічні стани*: фонові, функціональні, емоціональні [2, с.84].

Є. Доценковиділяє такі рівні маніпуляцій:

1) перший рівень – підсилення наявних свідомості людей необхідних ідей, мотивів, цінностей, норм;

2) другий рівень – пов'язаний з незначними змінами впоглядах на ту чи іншу подію, процес, факт, що також впливає на емоційне і практичне ставлення до конкретного явища;

3) третій рівень – корінні, кардинальні зміни життєвих настанов шляхом повідомлення об'єкту сенсаційних, драматичних, надзвичайно важливих для нього повідомлень [2, с.67].

Політичне маніпулювання буває двох рівнів: міжособистісне та масове. Міжособистісна маніпуляція спрямована, як правило, на оточення політика, а масова – на публіку, яка повинна прийняти політика та підтримувати його дії та рішення. Для здійснення міжособистісних маніпуляцій важливо знати тип та особливості особистості, оскільки саме з їх урахуванням здійснюється вплив на людину, а для того, що маніпулювати групою, особливо великою, необхідно досконало знати її характеристики, вразливі місця. Вміння маніпулювати конкретними людьми і настроями мас не завжди поєднуються в одному обличчі, про що в свій час писав Г. Лебон.

В сучасному світі існує багато джерел загроз інформаційно-психологічній безпеці особистості, які умовно можна поділити на три групи:

– *соціальні спільноти та об'єднання людей* (політичні партії, громадсько-політичні рухи, націоналістичні та релігійні організації, фінансово-

економічні та комерційні структури, лобістські та мафіозні групи). Їх діяльність стає небезпечною тоді, коли для досягнення своїх цілей вони застосовують засоби інформаційно–психологічного впливу, змінюючи з їх допомогою поведінку людей, що в результаті завдає шкоди інтересам об'єкту маніпулювання. Так загальновідомі приклади такої шкідливої діяльності релігійних сект, недобросовісної реклами, провокування національно–етнічних конфліктів.

– *державні інститути* (держава, органи державної влади та управління, державні лідери). Небезпека виникає, коли вони, реалізуючи власні інтереси, амбіції, використовують потужності державного апарату для чинення інформаційно–психологічного тиску на людей, маскуючи свої дії та справжні цілі, які не відповідають інтересам держави та суспільства в цілому.

– *індивідуально–психологічні особливості державних лідерів*. Вони впливають на адекватність прийняття ними важливих державних рішень, що визначають політику держави та, відповідно, організацію інформаційно–психологічного впливу на суспільство.

Знання та розуміння маніпулятивних технологій впливу на людину, вміння його розпізнавати – це фундамент всіх механізмів захисту від політичного маніпулювання.

На міжособистісному рівні форми, методи та прийоми захисту від маніпулювання можна виразити наступним чином:

ПРОТИДІЯ ПОЛІТИЧНОМУ МАНІПУЛЮВАННЮ		
Змінні	Пасивна форма	Активна форма
Дистанціювання від агресора	Віддалення від агресора: втеча, відхід	Видалення агресора: вигнання, знищення, агресія
Контроль характеру впливу	Блокування: конструювання перепон, бар'єру, "щита"; пошук укриття	Контр–вплив: контроль над агресором, підкорення, панування над ним
Блокування інформації	Про себе: маскування, замовчання	Про агресора: ігнорування або заперечення загрози

Детальніше про вищезгадані захисні прийоми:

Відхід – збільшення дистанції, переривання контакту, виведення себе за межі впливу агресора (маніпулятора). Приклади такого захисту: переривання бесіди, уникнення емоційно важких ситуацій, уникання зустрічей з маніпулятором, зміна теми на безпечну.

Вигнання – збільшення дистанції, видалення агресора (маніпулятора). Приклади вияву: вигнати з дому, звільнити з роботи, насмішки, осуд, приниження.

Блокування – контроль впливу, встановлення перешкод та бар'єрів. Приклади: особистісне відгородження, емоційні та психологічні "маски".

Керування – контроль впливу маніпулятора, вплив на його характеристики. Як приклад можна виділити: плач, скарги, підкуп, спроби потоваришувати; спроби послабити або дестабілізувати активність маніпулятора, спровокувати бажану поведінку маніпулятора.

Замовчання – контроль за інформацією про об'єкт захисту, її викривлення або скорочення. Наприклад: маскування, омана, відмова від дій.

Ігнорування – контроль інформації про агресора (маніпулятора). Наприклад: стереотипізація, применшення загрози.

На масовому рівні політичного маніпулювання дієвими є наступні концепції захисту:

1. Формування та розвиток високого рівня політичної культури в суспільстві;

2. Вироблення у громадян схильності до критичного мислення;

3. Підвищення рівня освіченості в політичних питаннях політичної активності громадян;

4. Соціально–економічна стабілізація в суспільстві;

5. Розвиток та підтримка конкурентної мережі розповсюдження інформації.

Отже сутність політичного маніпулювання полягає у прихованому впливі на політичну свідомість та культуру, політичний вибір членів суспільства. Так, радянська влада створила ілюзію участі населення у вирішенні державних справ, політичному житті, хоча зрозуміло, що це не відповідало дійсності, теперішня влада в Україні намагається показати своє бажання діяти на користь народу і приховати сою справжню сутність. Суб'єкти сучасної політичної влади активно використовують методи політичного маніпулювання, які пов'язані з систематичною дезінформацією населення, провадження в суспільну свідомість соціально–політичних міфів, стереотипів, ілюзій, ідей, норм, цінностей, які повинні сприйматися без критичного осмислення на віру. А тому подальшу розробку цієї проблеми важко переоцінити, адже розуміння сутності політичного маніпулювання, його особливостей та форм і методів захисту надає можливість нейтралізувати вплив політичних маніпуляторів не тільки відносно себе, а й відносно оточуючих та захиститися від шкідливого впливу ззовні, а також відстоювати та реалізовувати власні інтереси.

Список використаних джерел

1. Бойко О. Анатомія політичного маніпулювання: навч. посіб. / О. Бойко. – Ніжин: ДС "Міланік", 2007. – 223 с.
2. Доценко Е. Психологія маніпуляції. Феномени, механізми, захиста. – М.: ЧеРо, МГУ, 1996. – 344с.
3. Лимнатис Н. Маніпулювання: сутність, проявлення, пути снятия (философский и социально–политический анализ) Текст / Н. Лимнатис. – М., 2000. – 216 с.
4. Шиллер Г. Маніпуляторы сознанием / Пер. с англ.; Науч. ред. Я. Н. Засурский. – М.: Мысль, 1980. – 326 с.

References

1. Bojko O. Anatomija politychnogo manipuljuvannja: navch. posib. / O. Bojko. – Nizhyn: DS "Milanik", 2007. – 223 s.
2. Docenko E. Psihologija manipuljacji. Fenomeny, mehanizmy, zashhita. – M.: CheRo, MGU, 1996. – 344 s.
3. Limnatis N. Manipulirovanie: sushhnost', projavlenija, puti snjatija (filosofskij i social'no–politicheskij analiz) Tekst / N. Limnatis. – M., 2000. – 216 s.
4. Shiller G. Manipuljatory soznaniem / Per. s angl.; Nauch. red. Ja. N. Zasurskij. – M.: Mysl', 1980. – 326 s.

Strelkov V. V., student Politology and State Management Department East European National University named after L. Ukrainka (Ukraine, Lutsk), se7en_13@mail.ru

Counteraction of political manipulation and its sense

Characteristic features and subjects of political manipulation were defined. The process of political manipulation was discussed. The using mechanisms of protection from political manipulation were investigated.

Keywords: manipulation, political manipulation, subjects of political manipulation, criteria of manipulation, protection from political manipulation.

Стрелков В. В.,

студент кафедри політології та державного управління,
Восточноєвропейський національний університет ім. Леси Українки
(Україна, Луцьк), se7en_13@mail.ru

Противодействие политическому манипулированию и его сущность

Определены характерные черты и субъекты политического манипулирования, а также рассмотрен его процесс. Исследованы действенные механизмы защиты от политического манипулирования.

Ключевые слова: манипулирование, политическое манипулирование, субъекты политического манипулирования, признаки манипулирования, защита от политического манипулирования.

* * *

УДК 94(430+520)

Білоконь А. О.

аспірантка кафедри міжнародних відносин та зовнішньої політики, Чорноморський державний університет ім. Петра Могили
(Україна, Миколаїв), alona.bilokon@gmail.com

**ПОЛІТИЧНИЙ АРХІВ ЗОВНІШНЬОПОЛІТИЧНОГО ВІДОМСТВА
НІМЕЧЧИНИ ПРО НІМЕЦЬКО-ЯПОНСЬКІ ВІДНОСИНИ
30-х РР. ХХ СТОЛІТТЯ**

Політичний архів зовнішньополітичного відомства Німеччини як джерело дослідження німецько-японських відносин. Основна мета статті – зробити аналіз архівних матеріалів, що стосуються розвитку німецько-японських відносин в 30-х рр. ХХ століття та підписання Антиконтинентівського договору 1936 року.

Методологічна основа дослідження базується на принципах історизму, послідовності, об'єктивності, структурування та детермінізму.

На основі німецькомовних архівних джерел було зроблено аналіз становлення та розвитку відносин між Німеччиною та Японією. Історично цікавими є матеріали політичного архіву зовнішньополітичного відомства Німеччини. Тут зібрані офіційні документи, листування, поточна документація доповіді дипломатів та консулів стосовно міждержавних, переважно політичних, відносин досліджуваних країн. Автор зупиняється більш детально на деяких матеріалах Політичного відділу VIII, що включає відносини з Китаєм, Японією, Маньчжурією, Філіппінами, Східною Азією та ін. Автором опрацьовано підрозділ "Jaran", кожен з 30 підрозділів якого містить близько 300 фоліантів.

Ключові слова: Антиконтинентівський договір, Друга світова війна, нацистська пропаганда, німецько-японські відносини, політичний архів зовнішньополітичного відомства Німеччини.

Найбільш ґрунтовним джерелом дослідження німецько-японських довоєнних відносин є матеріали політичного архіву зовнішньополітичного відомства Німеччини (Politisches Archiv des Auswärtigen Amtes), що розташований у Берліні.

У підрозділі R104879 було знайдено переписку Кокі Хірота (Koki Hirota), міністра закордонних справ Японії, з рейхсканцлером Адольфом Гітлером. У листі від 1 квітня 1937 року [1], в якому пан Хірота виказує велику повагу до Гітлера і свою радість, що він був прем'єр-міністром, коли Японія підписала Антиконтинентівський договір з Німеччиною, він зазначав: "Ваше ясновельможності, з великим задоволенням я скористався можливістю висловити Вашій ясновельможності свої особисті вітання через пана Хісаші Ішіда, який був одним із моїх особистих секретарів під час строку мого перебування на посаді, ще донедавна, прем'єра, і який ненадовго відправився до Європи для проведення перевірки. Я вважаю, що для мене це велика честь і величезна вдача стати прем'єр-міністром у той час, коли Японія уклала з Німеччиною Антиконтинентівський пакт. Це визначна подія, що дала початок новій епосі в традиційно теплих відносинах обох країн. Цей пакт свідчить про той факт, що наші дві нації тісно пов'язані разом міцною мотузкою спільних

інтересів і я вірю, що він доведе свою важливу роль для подальшого покращення відносин між нашою імперією та Рейхом, чия місія стояти пліч-о-пліч, тримаючи високо факел, який направить людство на шляху до досягнення міцного миру". 3 липня 1937 року Гітлер власноручно написав зворотного листа Кока Хіроті [2], де писав про важливість укладання договору та зазначив, що в його основі лежить не тільки давня німецько-японська дружба, а й спільний захист від Комуністичного Інтернаціоналу, що загрожує миру в усьому світі.

12 липня 1937 року була зареєстрована доповідь про аудієнцію пана Хісаші Ішіда (Hisashi Ishida), посла Японії в Німеччині, з рейхсканцлером Адольфом Гітлером [3]. Вона відбулася 29 червня 1937 року, Хісаші Ішіда передав листа від міністра закордонних справ Японії Хіроті. Останній зазначав, що дуже цінує співробітництво з послом Німеччини в Токіо фон Дірксенем. Хірота познайомився з фон Дірксенем в Москві. В кінці зустрічі Гітлер подарував пану Ішіді на згадку про їх зустріч картину в срібному обрамленні.

Також на дев'яти сторінках представлена політична доповідь посольства Німеччини в Японії від 31 липня 1937 року про Північнокитайський конфлікт [4].

Підрозділ R104879 містить і програми двосторонніх візитів. Серед них є і програма виступу Його Королівської Величності Принца Чічібу в Німеччину [5], що погодинно прописана на чотирьох сторінках.

Історичне значення має підрозділ R104883 "Німецько-японська угода проти Комуністичного Інтернаціоналу від 25 листопада 1936 року". У ньому містяться декілька примірників Антиконтинентівського договору [6], таємний протокол до нього, переписку Надзвичайного та Повноважного Посла Третього Рейху Йоахіма фон Ріббентропа (Joachim von Ribbentrop) та Королівсько-Японського Надзвичайного та Повноважного Посла пана Вікомте Мусакодзі (Vicomte Mushakoji) щодо змісту таємного протоколу до договору, звіти посла Німеччини в Токіо фон Дірксена про чутки в японській пресі щодо укладання договору, що він надсилав в Зовнішньополітичне відомство Німеччини, телеграми з Токіо, доповіді закордонних дипломатичних представництв Німеччини про відголоски в країнах перебування щодо майбутнього договору, серед них – лист посла Німеччини в Лондоні [7], телеграма посла Німеччини в Китаї від 14 листопада 1936 року. Важливими є і телеграми посла Німеччини в Москві з детальним описом реакції в пресі та політичними настроями суспільства щодо майбутнього Антиконтинентівського договору [8]. Показовим є і лист посла Німеччини в Римі пана Хасселя (Hassen), в якому він вітав німецько-японське порозуміння та висловлював свої надії на нього, а також торкався політичної та геополітичної розстановки сил на Європейському континенті.

Серед інших внутрішніх документів зберігся список посольств, консульств та інших дипломатичних представництв для розсилки телеграм та диплогерм співробітниками апарату Зовнішньополітичного відомства Німеччини [9].

Протягом декількох днів після підписання Антиконтинентівського договору, 25–30 листопада 1936